

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	6
1.3 ขอบเขตการศึกษา	6
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรบนพื้นที่สูง	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน	18
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	22
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง	25
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ และการถ่ายทอดความรู้ในชุมชน	29
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
2.8 กรอบแนวคิดการศึกษา	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการศึกษา	42
3.1 แหล่งข้อมูล	43
3.2 การกำหนดพื้นที่ในการศึกษา	45
3.3 วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	46
3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล	49
3.5 การตรวจสอบข้อมูล	50
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	51
บทที่ 4	
ผลการวิจัย	53
4.1 บริบทชุมชนที่ศึกษา	54
4.2 พัฒนาการภูมิปัญญาของชุมชนในการจัดการที่ดิน	87
4.3 กระบวนการปรับเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการที่ดิน เพื่อการเกษตร	128
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	148
5.1 พัฒนาการภูมิปัญญาของชุมชนในการจัดการที่ดิน	148
5.2 กระบวนการปรับเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการที่ดิน เพื่อการเกษตร	150
5.3 การอภิปรายผลการศึกษา	150
5.4 ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	165
ภาคผนวก	
ตารางการทำข้อมูล	167
ประวัติผู้เขียน	170

ญ

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรในตำบลป่าตึง แยกตามเพศ จำนวนครัวเรือน ภายในหมู่บ้าน	59
2	แสดงจำนวนประชากรหมู่ที่ 19 แยกตามเพศ จำนวนครัวเรือน ภายในหมู่บ้าน	60
3	โครงสร้างประชากรแยกตามวัย เพศ และกลุ่มสถานะการเรียนรู้	71
4	แสดงขนาดการถือครองที่ดิน	91
5	แสดงขนาดการถือครองที่ไร่	92
6	แสดงขนาดการถือครองที่สวน	93
7	ลักษณะการใช้ประโยชน์ในการถือครองที่ไร่ ที่สวน	93
8	แสดงสัดส่วนที่ดินตามรูปแบบการใช้ประโยชน์ในกระบวนการผลิต และครัวเรือนผู้ผลิต	94
9	แสดงวงจรระบบการทำไร่ของเกษตรกรชุมชนบ้านห่อโยในรอบปี	116
10	แสดงวงจรระบบการปลูกพืชผักสวนครัวของเกษตรกรในบ้านห่อโยในรอบปี	117

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการศึกษาส่วนของพัฒนาการภูมิปัญญาของชุมชน ในการจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร	40
2 กรอบแนวคิดการศึกษาส่วนขยายของกระบวนการปรับเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร	41
2 แผนที่จังหวัดเชียงราย แสดงที่ตั้งอำเภอแม่จัน	57
3 แผนที่ตำบลป่าตึง	58
4 แผนที่หมู่บ้านหล่อยโ	64
5 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบไร่มุมนเวียนของบ้านหล่อยโ	98
6 แสดงลักษณะการหมุนเวียนของไร่มุมนเวียนในแต่ละช่วงปี และลักษณะทางธรรมชาติของไร่มุมนเวียน	100